

i Fæstestederne. Det er saaledes, at Tingen i Birkeligheden hænger sammen. Men paa de andre Fideikommisjer, hvor der ikke bliver solgt, f. Ex. i Fyn, hvor der er velstaaende Fæstere, der er det Tilfældet, at Fæsterne ikke kunne faae deres Gaarde tilkjøbs, selv om de ville betale, hvad Herfskabet og Ministeren maatte sætte for rimelig Pris, og det er med Hensyn dertil, at jeg kunde ønske at faae en Lov, som kunde afhjælpe denne Mangel. Naar vi faae en saadan Lov, hvorved Dvergangen beredes til at faae Grundlovsparagrafen opfyldt saaledes, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Iste Valgkreds sagde, at dens Mening var, naar Fæstegodset først er afløst og skilt fra Fideikommisjernes Hovedgaarde, saa tror jeg, at Loven fra min og mine Venners Side vil findes meget mere antagelig, end den er for Dieblirket. — Jeg har benyttet Veligheden til at udtale mig angaaende min Mening om Fæstegodsets Dvergang til Selveielendom, men jeg vil tilføie, at en almindelig Evangslov, hvis der kommer en saadan, og den indskrænkes til en kort Tid, ikke vil kunne skaffe Fæsterne Penge-summer til at kjøbe for. Der er altid den Vanskelighed tilstede; at naar en Godseier siger: Nu vil jeg sælge, saa sætter han en meget kort Termin, inden hvilken Alle de, der ville kjøbe, skulle melde sig — et Aar er i Almindelighed den længste Termin — og hvis de ikke melde sig inden den Tid som Kjøbere, blive Kjøbesummerne forhøiede. De Penge, der skulle udbetales kontant, og de øvrige Midler, som nødvendigtvis maa bruges, naar en Fæster bliver Selveier, f. Ex. til at affinde sig med Sødstænder — som ellers betragtes som et Uppertinentis til Fæstegaarden — alle disse Midler er det meget vanskeligt for mangfoldige Fæstere at tilvejebringe i den korte Tid, der leveres dem, og denne Omstændighed gjør, at saa en Godseier kan komme og sige: Nu har jeg tilbudt hundrede Fæstegaarde til Salg, men der har ikke meldt sig flere end 20 Kjøbere; der kan man se, hvad det er bevendt med den hele Agitation om Fæstes Dvergang til Selveielendom. Nei, mine Herre, de, der tale saaledes, dømme kun efter Overfladen, de have ikke taget alle de Momenter med, der maa komme i Betragtning ved Selveielendoms Fremme

paa ethvert Gods, og derfor tror jeg, at der maa gaa meget lang Tid hen, inden Fæstegodset bliver afløst ad Frivillighedens Wei i det Hele, hvis man ikke tillige vil oprette Kredittasjer under Statens Garanti, hvorigenennem Fæsterne ere istand til imod en forud loubestemt Sikkerhed at faae Midler til Hjælp til at udbetale Kjøbesummerne. Jeg vil ikke fortsætte videre; maasse jeg allerede har udtalt mig for vidtløstigt i Forhold til Sagens Specialitet.

Formanden: Naar det ærede Medlem i Foredragets Lov yttrede, at Indenrigsministeren efter det ærede Medlems Mening ikke var til at stole paa i Landbosager, da var det utvivlsomt det ærede Medlems Mening, ikke at tillægge Ministeren nogen Upaalidelighed, men kun en formentlig Uberegnelighed i Landbopolitiken; det er under denne Forudsætning, at jeg intet Fornærmeligt har fundet deri.

Justitsministeren: Jeg tør dog sige, at det ærede Medlem, naar han tager Ministerialtidenden Nr. 48 Litra B for sig, vil indrømme, at hvis han overhovedet havde kastet et Die derpaa, vilde han vanskeligt kunne have undgaaet at lægge Mærke til den ikke ganske ubetydelige Meddelelse om det Forhold, han sigtede til. Det er lidt ubilligt af det ærede Medlem at klage over, at Ministerialtidenden er saa voluminos, netop, naar man henviser til den udsørlige Meddelelse, som imødekommer et af ham udtalt Duffe. Har det ærede Medlem iøvrigt noget Bidrag, som han kan give mig til en bedre Ordning af Ministerialtidenden, skal det med Fornøitelse blive modtaget; maasse maa jeg med det Samme udtale, at adskillige af de Anker, som kunne fremføres, ikke ere ganske begrundede, de ligge ligefrem i Forholdets Natur. Det ærede Medlem har nu aabenbart slet ikke taget det Nummer i sin Haand — det skal nu ikke være nogen Bebreidelse — men jeg vil kun sige, at der findes her blandt Andet ogsaa en Oplysning om det Punkt, som det ærede Medlem sidst berørte, og med Hensyn til hvilket hans Udtalelse heller ikke var ganske notagtig, idet det nemlig blev sagt, som om det var et forholdsvis større Antal — jeg